

Historieglimt 116

Lilleby skole

Lademoen skole var ferdigbygd og tatt i bruk i 1906, men var overfylt nesten fra begynnelsen av. Fem år etterpå stod Lilleby skole ferdig. Det forteller med all ønskelig tydelighet hvor stor innflyttingen var og hvor mange skolebarn Lademoen hadde fått. Den nye skolebygningen var tegnet av arkitekt Lars Solberg og reist i årene 1909 til 1911. Den er typisk for datidens skolebygg og fikk 28 klasserom. Det er i et brev fra Trondhjems magistrat av 28. april 1909 at Lilleby skole første gang opptrer som egen sak. Sak nummer 45 i 1909 heter «Bevilgning til ny skole i Østbyen». Brevet er underskrevet av borgermester Bauck og konstituert borgermester Håkon Løken og begynner slik: «Til formannskapet. Den skole man nu bringes i forslag, vil om arbeidet paabegyndes straks, kunne motta elever høsten 1911». Det virker som om sakene gikk raskere fra hånden den gang enn senere! To år fra forslag til innflytting er slett ikke verst.

I 2014 har byen hele 56 skoler med til sammen 19.198 elever, men så er byen større enn i 1909. Da hadde folkeskolen 5544 elever og økning var beregnet til 211 elever i året. I 1911 skulle byen ha 125 klasserom med 30 elever i hver klasse. Det er verdt å se litt nærmere på brevet fra magistraten: *«Det fremgaar herav, at der vil bli en betænkelig nødstilstand, hvis man ikke straks gaar i gang med at oppføre en ny skolebygning. At denne bør ligge i Østbyen, og at den allerede nu bør gis den størrelse som komiteen har indstillet paa, anser man utvilsomt under hensyn til den utvikling som er foregaat og som maa forutsættes at ville vedbli ogsaa i fremtiden. Den tomt som er bragt i forslag finder man at være særdeles heldig for øiemedet. Den paaviste tomt er den billigste som kan paavises.»*

Finansiering og bygging gikk sin gang. En skulle tro det gikk greit når alt ble ferdig etter planen, men de hadde sine problemer. Flere konflikter sinket arbeidet. Særlig murerstreiken sommeren 1910 gjorde at byggingen lå etter tidsskjemaet. Alle gode krefter ble satt inn og tidsplanen holdt til sist! O. K. Ribskog ble ansatt som overlærer, rektor, den 20. mars 1911. Han sløyfet ferien sin og stod på hver dag for å få skolen ferdig til skolestart. Klasserommene var helt ferdige da elevene kom. Noen spesialrom ble ferdige ut over høsten. Avisene skrev at ingen skole i byen hadde vært så ferdig ved innflytting som Lilleby!

I boka som kom ved femtiårsjubileet, Ulf Moen og Leif Ofstad, *Lilleby skole 1911-1961*, sies det at elevene møtte med blandede følelser. Det var stolthet over å skulle begynne på byens største og fineste skole, men det var også sorg over å flytte vekk fra sine gamle klasser. Stort sett kom elevene fra Lademoen skole, som igjen fikk påfyll av elever fra Bispehaugen. Lilleby startet med elever bare i de fem første klassetrinnene. I jubileumsskriftet til 100 år

jubileet vies brorparten av heftet til elevene og deres minner og synspunkter på skoletiden. Det er mange elever som har gått ut og inn av skoleporten gjennom 100 år! Jubileumsskriftet for 100 årsjubileet presenterer elever fra hele perioden. Det gir et godt inntrykk av utviklingen og av det flerkulturelle ved skolen i 2014.

Lærerstaben bestod i 1911 av unge og dyktige krefter. Det var yngre lærere som flyttet fra de andre folkeskolene, sammen med en del nyansatte. Lilleby skole ble offisielt åpnet den 13. oktober 1911. Den nye skolen vakte oppsikt. Ikke minst fordi den virket så lys og vennlig. Ja, også navnet virket vennlig! En ting som avisene merket seg var lesestuen. Det hersket bolignød og annen nød mange steder i byen. Derfor var lesestua et lysglimt. Hit kom barn fra overbefolkede hjem for å sitte lunt og fredelig med leksene mellom klokka 18 og 20. 17. mai 1912 marsjerte skolen for første gang i barnetoget. Året etter gikk skolen for første gang under sin egen fane med det korte mottoet: «*Læs. Lær og Tænk*». Lærerpersonalet har endret seg med tiden selv om trofasthet har vært typisk for lærerne her. Størparten av både elever og lærere har åpenbart trivdes godt. De to bildene av lærerne i 1911 og i 2011 viser tydelig at de lever i hver sin verden.

I mellomkrigstiden dro lærerne ved Lilleby på en studietur til Egypt og Palestina. Lademoen historielag fikk ta kopier av fotoalbumet til en av lærerinnene, Anna Bjerkesæt, med bilder fra turen. De tok båt fra Oslo til Hamburg, med tog til Genova og båt tur - retur Midt-Østen. De besøkte alle de viktigste stedene som kom til nytte i undervisningen. At turen var livets store opplevelse for lærerne er det ingen tvil om. I de senere år har det gjentatte ganger vært forslag om å legge ned Lilleby skole slik Lademoen skole ble nedlagt etter å ha vært ungdomsskole noen år, men etter lokale aksjoner fikk skolen fortsette tross lavt elevtall. I 2014 er situasjonen at store nye utbyggingsplaner, særlig Nye Lilleby, vil gi mange nye familieboliger og mange nye elever.